

P r o g r a m

kursu dla niekwalifikowanych nauczycieli szkół specjalnych /wraz z proliminarzem/ przygotowujących się do egzaminu w Państwowym Studium Pedagogiki Specjalnej w charakterze eksternów.

I. Uwagi wstępne

1. Celem kursu jest przygotowanie nauczycieli pracujących w szkolnictwie specjalnym a nieposiadających specjalnych kwalifikacji do egzaminu w charakterze eksternów w Państwowym Studium Pedagogiki Specjalnej w Warszawie.
2. Kurs winien obejmować 250 godzin wykładowych i zakończyć się w dniu 9 grudnia, by słuchacze jego mogli przystąpić do końcowego egzaminu w P.S.P.S. w okresie ferii zimowych roku szkolnego 1951/52. O terminie egzaminów Minister zawiadomi Wydziały Oświaty Prez. WRN oddzielnym pismem. Kierownicy i wizytatorzy samodzielnych Referatów Szkolnictwa Specjalnego w Wydziałach Oświaty Prez. WRN zwizytują dokładnie pracę wszystkich ~~nauczycieli~~ ~~uczestników~~ ~~kursów~~, i napiszą o ich wartości szczegółową opinię, którą łącznie z wnioskiem i podaniem petenta o dopuszczenie^{do} egzaminu prześlą bezpośrednio do Państwowego Studium Pedagogiki Specjalnej w Warszawie ul. Spiska 16 do dnia 15 listopada 1951r.
3. Kursy winny być organizowane przez Wydziały Oświaty - Referaty Szkolnictwa Specjalnego Prez. WRN przy współpracy i udziale Sekcji Okręgowych Szkol. Specjalnego Z.N.P. Kierowników kursów i obsadę prelegentów należy uzgodnić z Ministerstwem Oświaty.
4. Na kurs należy przyjmować nauczycieli pracujących co najmniej 2 lata w szkolnictwie specjalnym i posiadających dobre wyniki swej pracy, jak i nauczycieli pracujących dłużej lecz posiadających tylko dostateczne wyniki pracy. Przy przyjmowaniu na kurs pierwszeństwo należy przyznawać tym nauczycielom, którzy z uwagi na swój wiek względnie inne warunki nie mogą odbyć studiów w P.S.P.S.
5. W wypadku niemożliwości zorganizowania kursu we własnym Okręgu, Wydziały Oświaty Prez. WRN winny porozumieć się z sąsiednimi okręgami i umożliwić zainteresowanym nauczycielom dojazd na kursy tam zorganizowane wystawiając im delegacje służbowe. Celem stworzenia realnych możliwości brania udziału w kursie wskazane jest przeczaczenie na naukę 2 dni w tygodniu, t.j. niedzieli i poniedziałku lub soboty i niedzieli przy zachowaniu warunków przewidzianych w Rozdz. IV, p. b. Instrukcji w sprawie organizacji roku szkolnego 1950/51 w szkolnictwie specjalnym /Nr. II Sp. 3084/50/.
6. Ministerstwo Oświaty przewiduje urządzenie dla uczestników wszystkich kursów w kraju 3 do 4 tygodniowego kursu w okresie wakacyjnym na którym niniejszy program zostanie pogłębiony i uzupełniony.
7. Prace na kursie winny być w ten sposób organizowane by wprowadzały i kładły nacisk na samokształcenie słuchaczy, kierownicy kursu dopilnują by pre

Lecceni prowadzacy wykłady stosowali repetytoria.

II. Ogólny zarys programu.

W programie należy wprowadzić:

1. podstawowe zagadnienia marksizmu-leninizmu	40 godz.
2. anatomię	10 "
3. psychopatologię ogólną	16 "
4. psychopatologię dziecka	20 "
5. wybrane zagadnienia z psychologii	18 "
6. wybrane zagadnienia z pedagogiki	22 "
7. rozwój dziecka i higiena szkolna	10 "
8. dzieci specjalne	15 "
9. dzieje szkolnictwa specjalnego	10 "
10. politykę państwa z zakresu szkolnictwa specjalnego	14 "
11. zajęcia pozalekcyjne	15 "
12. metodykę nauczania w obranym dziale szkolnictwa	60 "

	Razem godzin 250 "

III. Rozwinięcie i bliższe wskazówki.

A: Podstawowe zagadnienie marksizmu-leninizmu.

- I. Materializm dialektyczny 2 godz.
 1. Trzy źródła i trzy części składowe marksizmu, Twórcze wykorzystanie osiągnięć przeszłości
 2. Materializm dialektyczny i historyczny - podstawa filozoficzna partii proletariatu
- II. Marksistowska metoda dialektyczna 6 godz.
 1. Dialektyka marksistowska jako nauka
 2. Podstawowe cechy dialektyki marksistowskiej /cztery prawa dialektyki/
 3. Znaczenie marksistowskiej metodyki dialektycznej dla praktycznej działalności partii proletariatu.
- III. Marksistowski materializm filozoficzny 4 godz.
 1. Materialność świata i prawa jego rozwoju
 2. Pierwotność materii i wtórność świadomości
 3. Poznawalność świata i praw jego rozwoju
 4. Znaczenie marksistowskiego materializmu filozoficznego dla praktycznej działalności partii proletariatu
- IV. Marksistowski materializm historyczny 5 godz.
 1. Społeczny byt i społeczna świadomość.
 2. Rola postępowych idei w rozwoju społeczeństwa
Jedność teorii z praktyką
 3. Rola przywódców i mas ludowych w historii

4. Pojęcia i charakterystyka formacji ekonomiczno-społecznych
 5. Trzy cechy szczególne produkcji
 6. Walka klas. Obecna walka klasowa w państwach kapitalistycznych. Zaostrzenie się walki klasowej w okresie przejściowym.
 7. Marksowska teoria walki klas.
- V. Kapitalizm 3 godz.
1. Narodziny kapitalizmu
 2. Istota i formy kapitalistycznego wyzysku
 3. Podstawowe sprzeczności ustroju kapitalistycznego.
- VI. Imperializm 3 godz.
1. Przejście kapitalizmu w stadium imperializmu
 2. Podstawowe cechy imperializmu
 3. Obóz imperialistyczny i jego wewnętrzne sprzeczności w chwili obecnej.
- VII. Nauka o państwie 5 godz.
1. Powstanie państwa. Państwo organem władzy określonej klasy. Państwo Burżuazyjne - aparat ucisku, eksploatacja mas pracujących przez klasę panującą.
 2. Dyktatura proletariatu, jako panowanie proletariatu nad elementami kapitalistycznymi, a demokracja dla ludu
 3. Główne zadania dyktatury proletariatu
 4. Demokracja ludowa jako forma dyktatury proletariatu.
 5. Rady Narodowe jako jednolity organ władzy państw. w terenie.
- VIII. Marksizm - Leninizm a kwestie narodowo-kolonialne 1 godz.
- IX. Kwestia chłopska 4 godz.
1. Chłopstwo w warunkach kapitalizmu. Jego rozwarstwienie klasowe.
 2. Zagadnienie sojuszu robotniczo-chłopskiego
 3. Przebudowa wsi w ZSRR
 4. Walka o socjalistyczną przebudowę wsi w Polsce
- X. Ekonomia socjalizmu 4 godz.
1. Socjalistyczna przebudowa gospodarki w ZSRR
 2. Rola państwa w gospodarce socjalistycznej
 3. Prawa ekonomiczne w ustroju socjalistycznym
 4. Zasada kalkulacji gospodarczej
 5. Pojęcie dochodu narodowego i jego podział
- XI. Plan 6-letni 3 godz.
- B.W. anatonii i fizjologii należy przede wszystkim uwzględnić system nerwowy i zarys Pawłowa o wyższej działalności nerwowej oraz działalność gruczołów wydzielniczych.
- C. W psychopatologii ogólnej omówić przedmiot psychopatologii, etiologię zaburzeń i chorób psychicznych oraz zaburzenia w sferze intelektu,

uczucia, woli i działania.

D. W psychopatologii dziecka należy przede wszystkim uwagę na najbardziej zasadnicze odchylenia i choroby takie jak nerwowość, psychopatia, histeria, padaczka, zwyrodnienia moralne, oligofrenia, schizofrenia, psychoza maniako-depresyjna w wieku dziecięcym, patologia gruczołów wewnętrznego wydzielania i choroby organiczne mózgowia u dzieci.

E. Do wybranych zagadnień z psychologii konieczne jest wprowadzenie: 1. leninowskiej teorii odbicia. Zjawiska psychiczne odzwierciedlenia obiektywnej rzeczywistości, 2. ścisłego związku poznawania rzeczywistości z oddziaływaniem na nią, 3. ujęcia psychiki jako właściwości najwyższej zorganizowanej materii, 4. Problemu poznawania psychiki uczniów w procesie nauczania i wychowania oraz 5. dialektycznego ujęcia przebiegu procesu poznawania. Praktyka sprawdzianu poznania. Źródłem błędów w przestrzeganiu i wysłaniu. Kształceniu i rozwój zdolności poznawczych, poprawnego myślenia i mowy. Oprócz tego należy naświetlić nowe metody selekcji, walkę z pedagogiką i klasowością psychologii.

F. Przy opracowaniu wybranych zagadnień z pedagogiki należy szczególną uwagę na zwrócić na problematykę poruszaną w I tomie podręcznika "Pedagogika" pod red. I. Kairowa oraz uwzględnić rozwój oświaty w Polsce Ludowej, jej demokratyzację i perspektywy rozwojowe szkolnictwa w planie 6-letnim jako okresie budowy podstaw socjalizmu.

G. Opisując rozwój dziecka i higienę szkolną należy przepracować najważniejsze etapy w rozwoju dziecka, schorzenia organów wzroku i słuchu /oraz schorzenia zakaźne/ higienę dziecięcą oraz opisać higieniczno-lekarską, higienę pracy i życia dziecięcego w szkołach i internatach łącznie z odżywianiem oraz na higienę zawodu nauczycielskiego.

H. Opracowując problematykę dzieci upośledzonych należy omówić w sposób istotny wszystkie rodzaje upośledzenia, należy uwzględnić przyczyny a w szczególności ich istotę, stopnie oraz korelację z upośledzonymi innego typu, wypunktować konsekwencje tych upośledzeń w zakresie intelektu, uczuć, form postępowania i współżycia społecznego oraz zarysować możliwości zniekształcania upośledzeń i rehabilitacji społecznej tego rodzaju dzieci.

I. Dzieje szkolnictwa specjalnego winny ujmować łącznie wszystkie typy szkolnictwa specjalnego dając syntetyczną charakterystykę poszczególnych okresów w związku z opieką wychowawczą nad upośledzonymi i wskazując zasadnicze przemiany jakie w stosunkowo krótkim czasie przeszła pedagogika lecznicza oraz wyjaśniając jej stosunek do pedagogiki ogólnej w okresie tych przemian. W poszczególnych działkach należy

tylko omówić braki opieki wychowawczej, pierwsze próby jej zorganizowania oraz podstawowe wiadomości z zakresu organizacji i metod pracy w danym dziale szkolnictwa specjalnego. Przy opracowywaniu tego zagadnienia winno się dać syntezę rozwoju pedagogiki specjalnej w oparciu o ustrój i warunki życia społecznego danego okresu.

K. Polityka państwa w zakresie szkolnictwa specjalnego winna uwzględnić wytyczne w zakresie ~~z zakresu~~ ogólnej polityki państwa, problem upośledzonych w społeczeństwie, zagadnienia profilaktyki, sprawa podstaw prawnych szkolnictwa specjalnego oraz omawiać na tle poczyniń międzywojennych dorobek szkolnictwa specjalnego w Polsce Ludowej i perspektywy jego w planie 6-letnim. Przy omawianiu tych zagadnień należy zwrócić szczególną uwagę na zasadnicze różnice w ustosunkowaniu się do problemu upośledzonych ustroju kapitalistycznego w porównaniu z ustrojem socjalistycznym.

L. Omawiając zajęcia pozalekcyjne należy szczególny nacisk położyć na prace świetlicowe, odrabianie lekcji, kółka naukowe i organizacje młodzieżowe i sanorząd. Przy opracowywaniu tych zagadnień należy teoretycznie nadświetlenie przepracowywać na zajęciach praktycznych.

Zajęcia te mogą /w razie potrzeby/ wchodzić w skład godzin przeznaczonych na metodykę nauczania.

M. Metodyka nauczania winna być prowadzona oddzielnie dla poszczególnych działów szkolnictwa specjalnego z tym, że poza teoretycznym omawianiem zagadnień metodycznych należy szczególną uwagę zwrócić na zajęcia praktyczne oraz na konieczność przeprowadzenia seminariów na najważniejsze tematy związane z metodyką nauczania i wychowania w danym dziale.

IV. Projekt preliminarza budżetowego

A.1. Kierownik kursu po 250 zł. miesięcznie x 9 m-cy	2.250
2. Woźny kursu po 100 zł x 9 m-cy	900
3. Ubezpieczalnie społeczne 25%	788
4. Wydatki kancelaryjne	337
5. Podróże, diety i noclegi profesorów	1.000
6. Wykłady - godzin 100 x 30 zł	3.000
" " 150 x 22,5 zł	3.375

Razem 11.650

B. W wypadku uruchomienia nauczania nauczycieli z więcej niż jednego działu szkolnictwa należy dla każdego z tych działów przewidzieć wykłady w pozycji 12 - metodyka nauczania - 60 godzin, i część wykładów w pozycji 11 - zajęcia pozalekcyjne - w wymiarze 10 godz.

Razem daje to 70 godz. wykładowych, które w zależności od kwalifikacji prowadzących należy obliczyć po zł. 30 np. 25 godzin - 750 zł.

i po zł. 22,5 np. 45 godz. 1.012,5

Zakreślając należności na dodatkowy dział w przybliżeniu przewidzieć

1.765 zł

C. Koszty ewentualnego dojazdu, noclegów, i wyżywienia słuchaczy zamiejscowych należy pokryć z podróży służbowych.